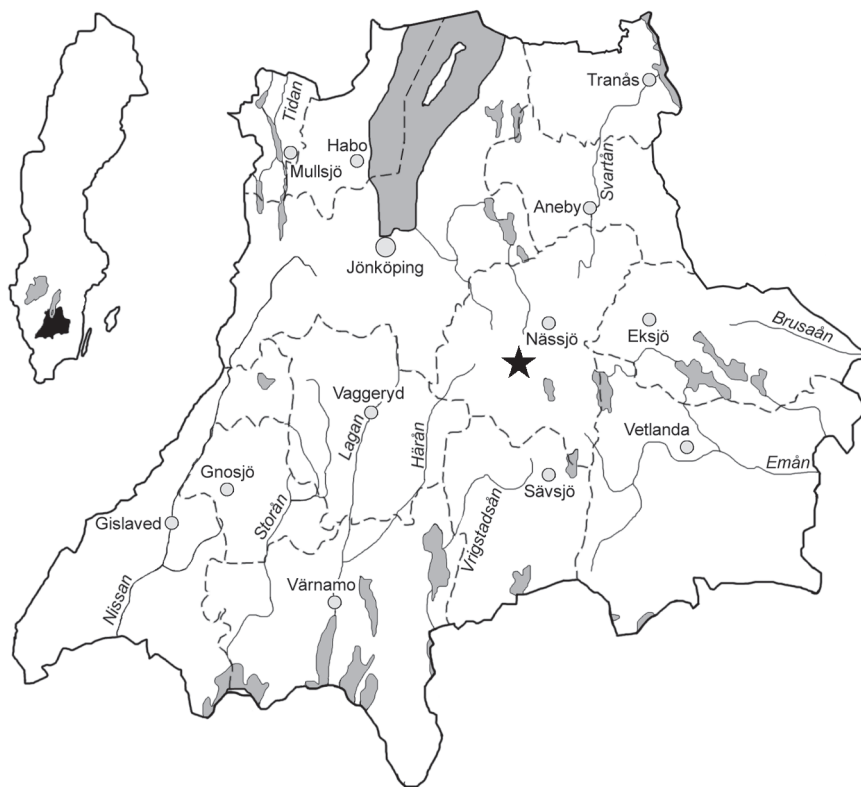

Almesåkra kyrka

Antikvarisk medverkan i samband med
åtgärder för förbättrad tillgänglighet

*Almesåkra socken i Nässjö kommun,
Jönköpings län, Växjö stift*

Rapport och foto: Anders Franzén
Grafisk mall: Anna Stålhammar
Tryck: Arkitektkopia, Jönköping

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping
Tel: 036-30 18 00
E-post: info@jkpglm.se
www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:
© Lantmäteriet. Ärende nr MS2007/04833.

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2016

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

ANTI KVARI SK MEDVERKAN

1. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Antikvarisk medverkan Anders Franzén	Rapportförfattare Anders Franzén	Dnr. 20/14	Lst./Kommun dnr. 433-7353-2013	Slutbesiktning utförd 29/6 2016
Fastighetsbeteckning/Populärnamn Almesåkra kyrka		Beslut enligt ☒ Lagen om kulturminnen m.m. ☐ Förordningen om bidrag till kulturmiljövård ☐ Plan- och bygglagen		
Län Jönköpings län	Kommun Nässjö			
Stadsdel/Trakt	Socken/Församling Almesåkra	Fastighetsägare/Adressuppgifter NÄSSJÖ PASTORAT Mariagatan 20 571 32 NÄSSJÖ		
Ekonomisk karta	Koordinat x	Koordinat y		

2. BAKGRUND (bakgrundsbeskrivning, historik)

Den föregående kyrkan var byggd av timmer 1694 och stod i nuvarande kyrkogårdens nordvästra hörn. Förslag om nybyggnad väcktes 1840 men vann ej gehör. Detta ändrades när boktryckaren och tidningsmannen J A Björck från Jönköping gifte sig med friherrinnan Spaldencreutz på Fredriksdal. Denne drev igenom ett beslut om nybyggnad och var själv ledande i följande arbete. Ritning upprättades 1862 av arkitekt Johan Adolf Hawerman, Överintendentsämbetet. Byggmästare F D Bergström från Ving utanför Skara anlätades. Bygget genomfördes under nödåren 1867-69. Inredningen detaljritades till stor del av arkitekten (altarparti, predikstol och orgelfasad). Hawerman gjorde även ett förslag till dekorationsmålning som noggrant följdes av målaremästaren O Månsson, Jönköping, vid kyrkorummets målning 1869.

1958 genomfördes en omfattande restaurering varvid det till vapenhuset ordnades ett vindfång. I vapenhuset revs den norra trappan för att ge plats åt inredning och inventarier från den gamla kyrkan i tornet. Under den kvarvarande trappan gjordes ett förrådsutrymme.

Arbetena genomfördes under 2015 och 2016 och föreliggande rapport sammanfattar vad som framkom vid arbetena.

3. ÅTGÄRD

Period/år	Arkitekt	Entreprenör/Hantverkare	Byggherre
2015–16	Maria Williamsson, Arkitekthuset Jönköping AB	Totalentreprenör: Högländsschakt AB, Nässjö Smidesentreprenör: Nässjö Mekaniska AN	Nässjö pastorat
Berörd byggnadsdel	Tillstånd före renovering	Vidtagna åtgärder (med angivande av material, metoder, avvikelser från program)	
Platsen framför västingången	Inför arbetena har västentrén en sedvanlig utvändig trappa av kalkstenshällar. Under det nedersta trappstegen ligger betongmarksten som använts för att stabilisera trappan vid ett tidigare tillfälle. Kalkstenarna har tydliga spår av vittring. Vilplanet ligger knappt 10 cm lägre än stentröskeln in till vapenhuset. Framför trappan finns ett område med grus.	Den befintliga trappan revs och en ny uppfördes av granit. Den nya trappan erhöi samma antal steg, men vilplanet förstörades och härigenom fick hela trappan en större utbredning. Vilplanet placerades också ca 5 cm högre för att minska nivåskillnaden i förhållande till ingångens tröskel. Till trappan fogades en svängd ramp med sidostycken av granit. Gångytan i rampen belades med asfalt som försågs med klistrat grus. Gruset erhöi en något ljusare kulör än den omgivande grusgången. På rampens sidostycken placerades ett räcke av smide som målades svart. All granit gjordes med flammad yta.	

Vapenhuset		För att eliminera nivåskillnaderna i trapphuset och mot kyrkorummet placerades kilar av trä mot trösklarna. I det lilla utrymme mellan dörrarna mot vapenhuset och dörrarna mot kyrkorummet lades ett nytt golv ovanpå det äldre, som bevarades i sin helhet. Det nya golvet gjordes av breda brädor i likhet med det äldre. För att de yttre portarna skulle gå mot den nya kilen mot ytterdörrens tröskel kapades portarna något i den nedre kanten.
------------	--	--

4. KOMMENTARER (erfarenheter, kritisk granskning)

Den allmänna meningen var att den nya trappan och rampen både var prydligt utförda och att de fyllde sin funktion.

5. BYGGNADSHISTORISKA RÖN / HISTORISKA RÖN (nya upptäckter, datering, ev. kommande publikation)

Dokumentationsmaterialet förvaras i Jönköpings läns museums arkiv

2016-09-01:

Anders Franzén

Bildbilaga

Den utvändiga trappan inför arbetena.

Den yttre tröskeln inför arbetena.

Den lilla passagen mellan vapenhuset och kyrkorummet inför arbetena.

Den utvändiga trappan inför arbetena. Ulf Berndtsson, ordförande i pastoratets fastighetsutskott.

Grundläggningen av rampen.

Den gamla trappan har rivits.

Den utvändiga trappan vid slutbesiktningen.

Den utvändiga trappan och rampen vid slutbesiktningen.

Den nya kilen mot den yttre tröskeln vid slutbesiktningen.

Den något höjda golvnivån i passagen vid slutbesiktningen.

Den nya rampen med smidesracket vid slutbesiktningen.

Huvudingången till Almesåkra kyrka förändrades 2016 för förbättrad tillgänglighet. Föreliggande rapport redogör kortfattat för dessa arbeten.